

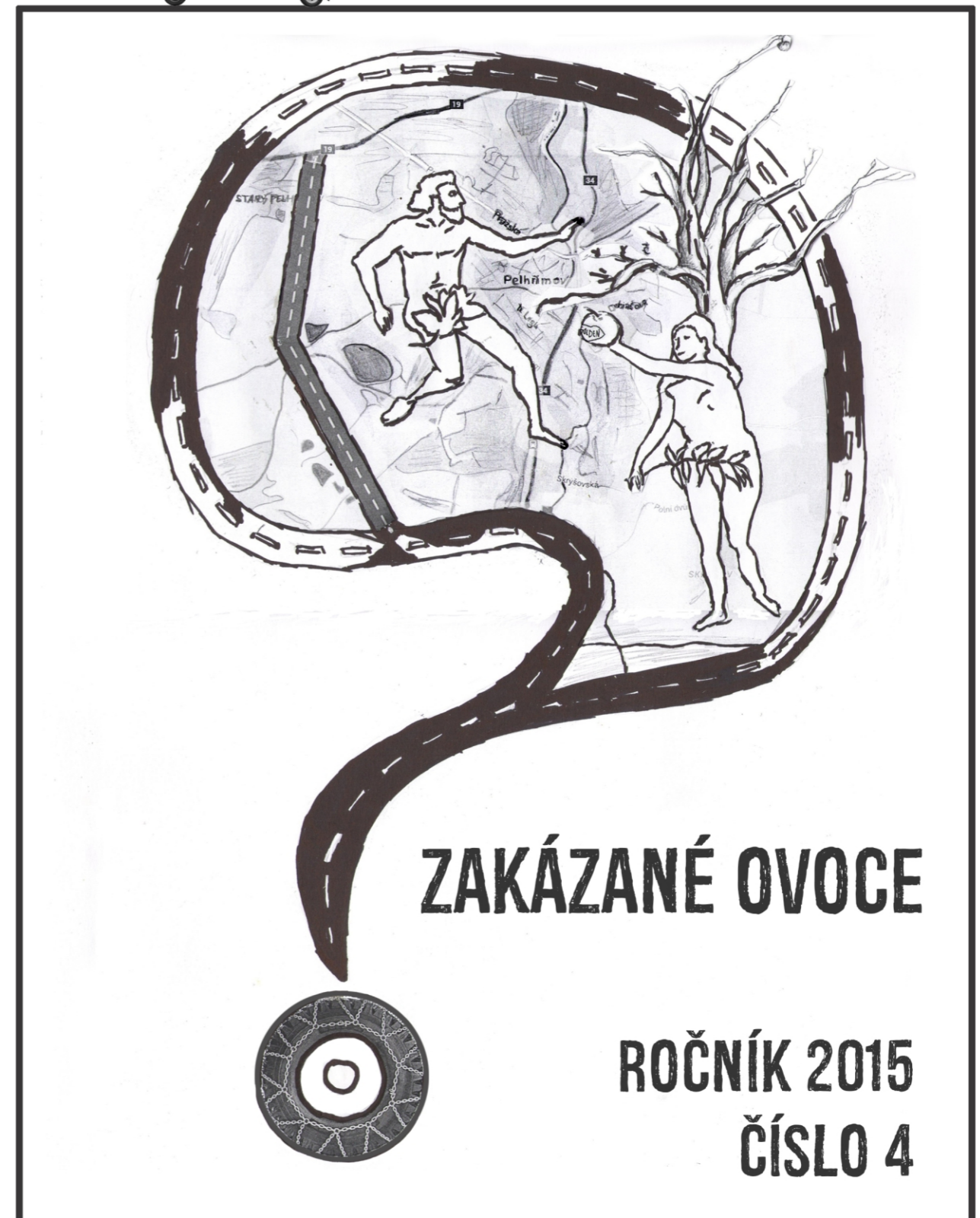
PELHŘIMOVSKÝ OTAZNÍK

4. číslo, 2015

kontakt: pelhrimovskyotaznik@seznam.cz

facebook: <https://www.facebook.com/pages/Pelhřimovský-otazník>

ZAKÁZANÉ OVOCE

**ROČNÍK 2015
ČÍSLO 4**

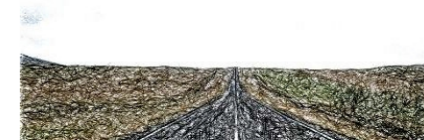
Vážená čtenářko, čtenáři,

dostává se k tobě již čtvrtý díl samizdatově vydávaného Pelhřimovského otazníku. Lze říci, že porodní bolesti byly obrovské a je k nevíře, že ho můžeš držet a číst. Namísto dlouhých úvodních řečí, které byly naším dobrým zvykem předkládáme pouze obsah. To kvůli tomu, aby bez většího otálení bylo možné se do jeho útrob plně ponořit a prozkoumat nabízený terén. Doufáme, že si toto číslo oblíbíš a budeš ho propagovat či svévolně distribuovat po svých známých a blízkých lidech. Pokud by tvé nápady chtěly být otištěny na stránkách tohoto ne-periodického periodika, využij kontakty na poslední straně čísla. Doslova pod „Dáblou prdelí“.

Na čísle se podílel: KubajZ, Efko, Bacha, Dejř, Kovář, Jakub Marek, Friedrich bez Kýče, Václav Vácha, Sockan Troskovič, K. Š.

Pelhřimovský otazník, č. 4, 2015

Od boku	2-3 (KubajZ, Efko)
Šíření slova jako modus vivendi	4-5 (Efko)
Obchvácený Pelhřimov	6-7 (Efko)
Bacha na sny docentovy	8-9 (Bacha)
Kdo neslaví s námi, slaví s Putinem	10-11 (Dejř)
Z Brna mezi elitu	12-15 (Kovář)
Bondyho Bondy	16-18 (Jakub Marek)
Morální vzor vypadá jinak	19 (Friedrich bez Kýče)
Zpoza stolu	20-21 (Vácha, Troskovič, Efko)
Na horizontu	22 (Platforma Humpolec, Pakultura)

V této rubrice vždy býval odkaz na naši milou čajovnu Utopia. Ale ta byla bohužel zavřena.

Otazník proto odkazuje na platformy podobného typu:

Humpolecká platforma: verejnaplatformahu.wix.com/platformahumpolec

Park Stromovka - akce od 1. 6. - 31. 8. 2015

26. června - JazzPilgrim
2. července - TUCET Humpolec
3. července - The Lift
4. července - Tuesday tunes
5. července - 2MS
11. července - Ars Camerata + šermíři
15. července - František Píkal
25. července - Shamanic Sound System
7. srpna - Václav Polanský and On Air
8. srpna - Tereza Fantová and Staff
20. srpna - Frequently Asked Questions
22. srpna - Eč + Lišák
27. srpna - Martin Sýkora a spol.
28. srpna - Swinging Chipses
a další

Nebo mrkni na Pakulturu Pacov - www.pakultura.cz

Z POZA STOLU

OD BOKU

Ženy

Ženy, ženy, ženy
ženy svý se vzdáš
ve tvých očích křehký se zdáš
když před sebou cizí, cizí velký kozy máš.

Náš mužů to ješitnost
vidět v ňadrech nějakou velkou budoucnost.

Ženy, ženy, ženy
že nymfomance s velkým výstřihem
pochlubíš se mocným výstřikem.
Ženy, ženy, ženy

/Sockan Troskovič/

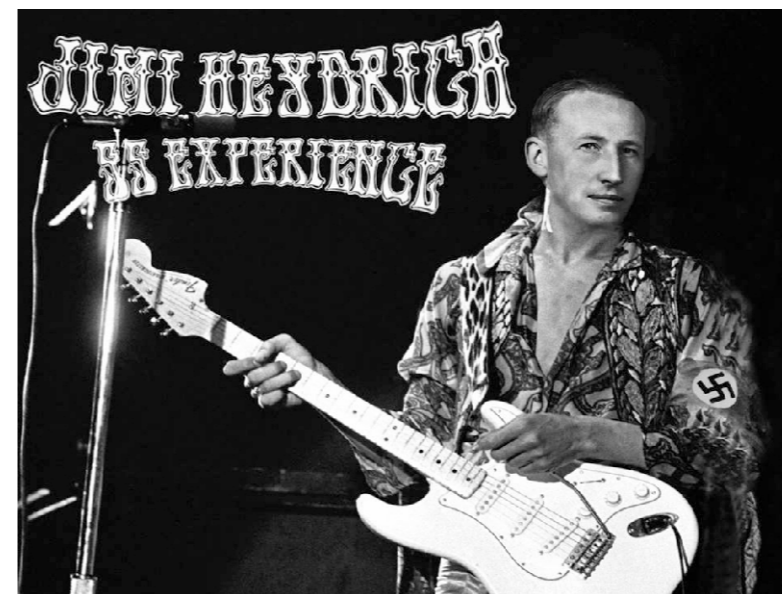
Divadlo svět

Divadlo svět v křečích se krouťící v existenci
prázdných vět
divadlo svět v křečích se krouťící v existenci
prázdných vět nebo žádných vět
ze skály se hrouťící
ze skály se hrouťící

Kdo zatáhne za provazy pomocný
ti zlí a ti mocní
anebo ti malomocní co ztrácejí masa
co ztrácejí masa, davy
sebe

Demokracie, demokracie, demokracie
vítězí
zlí budou vždy vítězi
a pravda ať zvítězí
demokracie

/Sockan Troskovič/

KUTIL
KIM

Ňús

Historici náhodně našli v archivu
Paměti národa dopis Viktora
Dyka, který si v něm stěžuje na
to, že na Dykem pořádaný
„gangbang“ dorazil nezvaný host
Vítězslav Nezval.

24. května tomu bylo už pět let,
co Petr Muk ani nemuk.

Hlavní Zemanův hlídací pes –
německý Ovčáček - tak dlouho
hledal Peroutku, až našel hovno.

Kreml oznámil akci roku, která
bude probíhat 26. 7. 2015,
nesoucí název Putinovská lávka.
Na den plný zábavných her nad
propastí mezi Ruskem a Západem
byli pozváni hosté typu
Merkelové, Hollanda či Obamy.
Sudími budou Zeman se
Si Ťin-pchinem.

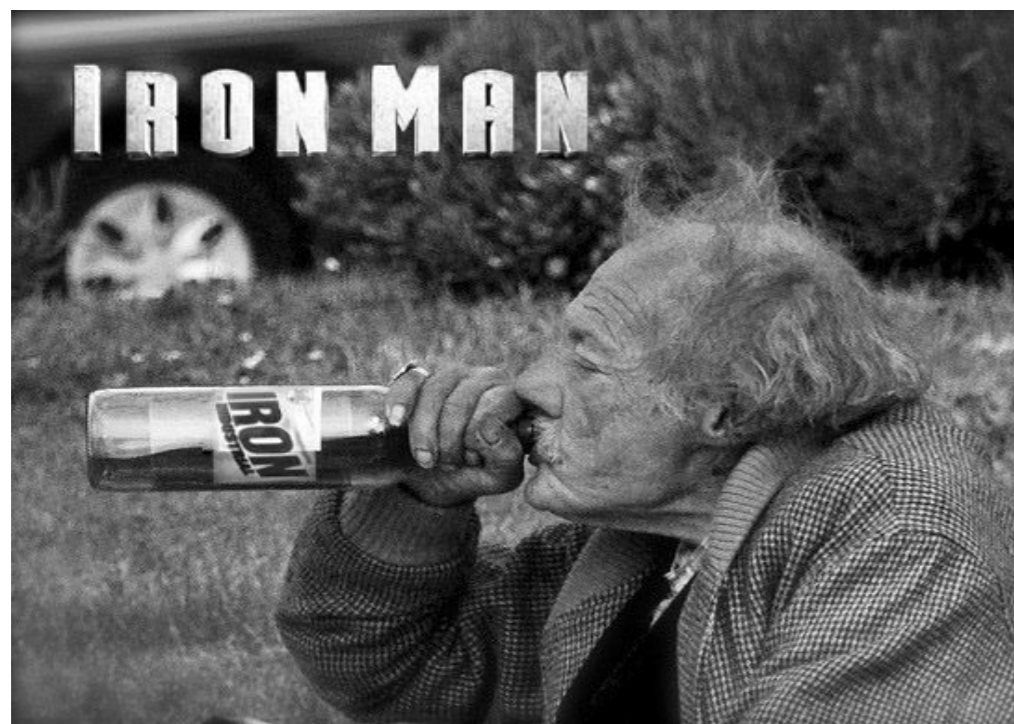
Na letošním mistrovství světa v
hokeji jsme mohli být svědky
zákeřného až nesmyslného
zahákování slovenského hrdiny
Jánošíka ruským brankářem
Chudobinem. Chudobin asi nezná
velkorysý charakter Jánošíka,
který bohatým bral a chudým
dával.

A teď jeden vousatý vtip: Setká se
ex-prezident, gay, ekonom,
prognostik s prezidentem,
prognostikem a alkoholikem...

OD BOKU

Z POZA STOLU

Svědomy ženy

v poznání hlubiny
její laskavé krajiny

Václav Vácha

Točit se v kruhu

Proč když luna září
musí všichni spát?
Malé třpytky brázdí hlavu
v podroušeném stavu.

Tam, kdes začal
přestaneš a budeš spát.
Ráno probudí tě výčitky
navštíví tě kocovina
věrná přítelkyně spitky.

Bílé jitro zničí nový svit!

Efko

Hrdinství muže (U-krajina v nás)

Člověk se musí zabít, aby měl pro co žít.
Darwin v evoluci
Marx v revoluci
Freud v živočišnosti
popsali krajinu stáda
naše archetypální stigma.

Bohové, politici, národ sobě
jsou pouze falza (lži).
Hlavně v hlavě u mužů vztyčené zbraně
kanibalů, sebepožírání kapitálu
se chová, jako kdyby neexistovalo.

Václav Vácha

BIZZARE

MORÁLNÍ VZOR VYPADÁ JINAK

Hrůza polila čelo mé, jelikož Karel Gott převzal ve Státní opeře v Praze Cenu Ď pro rok 2015 v kategorii Morální vzor. „Božský Kája“ byl oceněn žáky ze ŽŠ T. G. Masaryka v Opavě. Člověk se může ptát, co je tak zvláštního na tom, že naše celebrita par excellence, všude známá, Slavíkem každým rokem ověčená, ryzím hlasem obdarovaná a fungujícím spermatem stále oplývající, nemůže být nad to i morálním vzorem? Z prostého důvodu.

Morální vzor, dle mého soudu, jest ten, jehož chování lze považovat za obecně vhodné k následování. Karel Gott tento nárok jednoduše nesplňuje. Můžeme se otázat, čím si zasloužil onu cenu. Odpověď na sebe nenechá dlouho čekat. Důvod proč ji Gott vyhrál je irelevantní co se morálky týče. Žáci k nominaci napsali: „*Má krásné písně, dostal nejvíce Českých slavíků, je to náš nejlepší zpěvák, je mu 75 let a pořád vypadá tak skvěle, jde za svým snem.*“ Morálka je tu tam. Členka Kolegia Běla Gran Jensen k tomu dodala: „*Tuto nominaci jsem konzultovala v dalších školách a dozvěděla se, že je Karel Gott pro děti a mládež vzorem člověka, který prožívá ohromný úspěch a zachovává si současně ohromnou pokoru.*“ Už se ale z článku nedozvíme, čeho se ona pokora týká. Zda Boha, mravního imperativu, Dobra, Pravdy či Lásky? Před čím má náš zlatý slavík pokoru?

Pokud však paměť neklame, můžeme se dopátrat Gottova morálního pokřivení, které se ukázalo v době dobře známé Charty 77. V našem případě jde o tzv. „Anticharty“, při níž se „náš bůh“ neostýchal pronášet slova tak, aby dobře bylo. Konkrétně „za nové tvůrčí činy ve jménu socialismu a míru“.

Ve volně přístupném videu na youtube.com týkající se „Anticharty“ je možné spatřit Gotta jak se bez ostychu chápe slova. Cituji jeho projev: „*Patřím mezi ty a není jich v tomto sále málo, kteří raději zpívají, než mluví. Jsou však chvíle a situace, kdy pouze zpívat nestačí. Tak je tomu i dnes. Budu tedy mluvit.*“ Dále říká: „*A bude-li dostatek pohody a klidu nenarušovaného osočování, pomluvami a nenávisť, pak bude možno hodně zpívat a méně mluvit.*“ Uzavírá svůj proslov s úsměvem na tváři tímto mottem: „*Ve jménu socialismu a míru za ještě krásnější písně a melodie a za ještě šťastnější a radostnější život lidu této země.*“ Tím vyjádřil mezi prvními svou loajalitu komunistickému režimu. Svým vystoupením rovněž možná „nevědomě“ podpořil pronásledování signatářů Charty 77.

Jak je tedy možné, že ti, kteří by se pro nás měli morálními vzory stát, zůstávají poněkud v ústraní, kdežto ten, který se nezdráhal vystoupit na „galavečeru“ Anticharty, si od mladých žáčků a učitelského sboru vysloužil ono ocenění? Starý a ohnutý Karel Gott je starý, úspěšný, pokorný a vypadá skvěle. Radši zpívá, než mluví. A to kdekoliv a za jakéhokoli režimu.

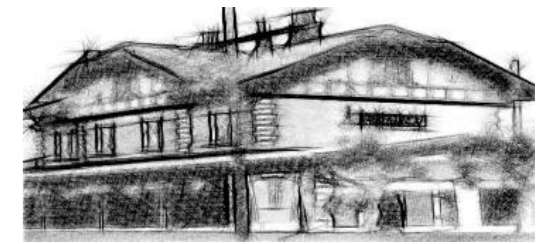
Celý problém svědčí o stigma, které si sebou chtě nechtě tito lidé jako Gott nesou. Škoda jen, že je tu již málo těch, kteří mohou být oním morálním „svědomím“ národa. Ti, jejichž bedra se nesehnula a kteří si ony „morální“ skluzy pamatují. Z nich si berme příklad. Je oceňujeme.

Obávám se jediného. Pokud dnes mladí lidé cení Karla Gotta, nevěda, co jeho hvězdné kariéře pomohlo, s jakou garniturou byl spjat a co dělal za režimu minulého, příště mohou dnešní žáci nominovat hezkého rockového dědu Petra Jandu, Františka Janečka či možná už i legendárního dědu-vševěda Milouše Jakeše. Třeba za jeho věrnost a „morální“ oddanost své straně.

Závěrem snad připomeňme Čapkův citát osvětlující mnohé: „*Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní, jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky. Kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív. Kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslel vždy jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlikem, kdo jím nebyl dřív a vždycky. Kdo mění víru, neměl žádnou. Člověka nepředěláš, jenom se ti vybarví.*“ (Lidové noviny, 1938)

Friedrich bez Kýče

HLAVÁK

ŠÍŘENÍ SLOVA JAKO MODUS VIVENDI

Veřejnosti známý filosof a sociolog Bělohradský v jednom svém vyjádření řekl, že společnost v komunismu (či reálném socialismu) by mohla být definována tezí, že „se za slovo zavíralo“. Oproti tomu je prý dnešní doba nakloněna tezi, že „slovu nikdo nenaslouchá“. Domnívám se, že lze s tímto tvrzením polemizovat a to na rovině nepravidelně a nízkonákladově vydávaného periodika regionálního charakteru. Pojďme se tedy podívat na to, jakým způsobem je v současné literě zákona ošetřena „podvratná“ činnost vydávání samizdatů. Za napsané slovo vydávané na vlastní náklady pro lidi blízkého okruhu se dnes stále tvrdě trestá.

Zákon, který se týká vydávání takzvaného periodického tisku, pochází z 22. února 2000 a nese název Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). A obsahuje 24 paragrafů. Nebudeme však procházet paragraf po paragrafu, ale pouze ty, které se dotýkají našeho předmětu.

Hned v paragrafu dvě se dočítáme, na co vše se tento zákon nevztahuje. Na Sbírku zákonů, mezinárodních smluv, věstníků, úředních tiskovin ani na periodický tisk vydávaný pro vnitřní potřeby vydavatele. Avšak ani do jedné kategorie regionální samizdat bohužel nespadá. Zákon se totiž vztahuje na periodický tisk (noviny, časopisy a jiné tiskoviny), které jsou vydávány pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce. Dále se dozvídáme o roli vydavatele.

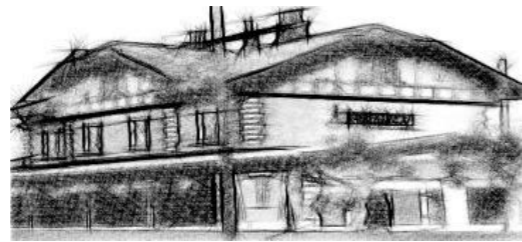
Vydavatel takového periodika je

samozřejmě odpovědný za obsah, vydání a veřejné šíření svého dílka. Oním veřejným šířením se pak rozumí vydávání tiskoviny, která je zpřístupněna předem individuálně určenému okruhu osob či osob určených. Ty však musí překračovat okruh členů rodiny vydavatele (fyzická osoba) a i okruh osobních přátel. A nejen to. Povinnosti vyplývající pro vydavatele jsou následující. Je povinen nejpozději 30 dnů před zahájením ono vydávání tiskoviny písemně oznámit Ministerstvu kultury. Musí uvést název periodika, obsahové zaměření, četnost vydávání, údaje o regionálních mutacích (zda nějakou vůbec má), a rovněž údaje týkající se vydavatele podle toho, zda je právnickou osobou či fyzickou. Pomalu šplháme k pomyslnému vrcholu.

Údaje, které musí vydavatel povinně uvádět na každém čísle, jsou následující: název tiskoviny, četnost, místo vydávání, číslo a den vydání, evidenční číslo přidělené ministerstvem. A rovněž i údaje týkající se vydavatele. V případě, že nejsou tyto povinné údaje dodrženy, nesmí být tiskovina veřejně šířena.

Přiostruje se, ale v paragrafu devět je už symfonie zákona v ráži. Vydavatel je povinen bezplatně na svůj náklad z každého vydání periodického tisku do 7 dnů ode dne jeho vydání zajistit dodání stanoveného počtu výtisků. Dva Národní knihovně ČR a pak po jednom Moravské zemské knihovně v Brně, knihovně Národního muzea v Praze, Ministerstvu kultury, Parlamentní knihovně, každé krajské knihovně (14 výtisků = 14 krajů) a na závěr jeden Městské knihovně v Praze. To máme celkem hezkých 21 výtisků. Řekněme, že tím pádem by Pelhřimovský otazník, který je

HLAVÁK

vydáván v nákladu dvaceti někdy i dvaceti pěti kusů, je měl všechny odevzdat státu a pro okruh čtenářů by zbyly cca výtisky čtyři. Zde nám může leckterý právník říci, že je to čistě naše věc. Buď si legálně vydávejte svoji tiskovinu s tím, že oproti původnímu nákladu (25 kusů) budete muset kvůli zákonu vydávat dvojnásobek (zdarma), a pokud se vám to vyplatí (i když to kvůli penězům neděláte), pokračujte. Pokud ne, jděte od válu.

Za vrchol tiskového zákona považují stanovení pokut. Ty jsou uvedeny v paragrafu 17. Krajský úřad uloží pokutu až do výše 100 000 Kč vydavateli, který nezaevidoval se všemi náležitostmi ono periodikum a začne ho vydávat. Rovněž tak může být vydavatel „odměněn“ pokutou za to, že nedodal počet povinných výtisků výše uvedeným institucím. To není vše. Krajský úřad může uložit pokutu až 200 000 Kč za to, že vydavatel umožní veřejné šíření tiskoviny bez povinných údajů a neúplnými nebo nesprávnými povinnými údaji. Samozřejmě, že vybrané pokuty jdou do kasy krajům. Což je v tiskovém zákoně uvedeno také.

Pojďme si udělat malé shrnutí. Na žurnalistickém poli se můžeme setkat s dvěma světy. Jedním z nich je oficiální, legálně tvořená platforma, která do sebe pojme deníky, týdeníky, měsíčníky či větrníky. V nich nejednou dochází k cenzuře, nesvobodné práci zaměstnanců firem, pro které pracují, častokrát i k přebírání informací, článků z nákladnějších novin. Na lokální úrovni se setkáváme s novinářskou nekritičností, která udržuje své čtenáře v pohodlném statusu quo a místy nám může při čtení těchto tiskovin vyrazit dech až trapná výpovědní hodnota. Lidé si tyto „skvosty“ mohou dopřát v každé dobré trafice nebo v supermarketech.

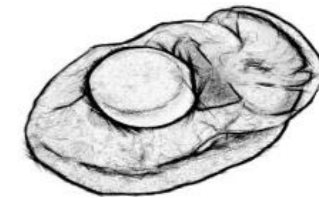
Oproti tomuto světu je možné vymezit svět neoficiální platformy. V ní jde o to, aby byla oproti oficiálním tiskovinám zcela

svobodná, bez cenzury. Nekopíruje informace či nepřepisuje články z cizích zdrojů, nýbrž se snaží o vytváření svých vlastních. S tím souvisí i větší množství kritičnosti, která „nehoupe svého čtenáře“ v strojově vyrobené postýlce, ale snaží se ho z ní překotit a probudit v něm pochybnost, zájem, podráždění a v posledku ho donutit k přemýšlení. Neoficiální periodikum je v případě Otazníku dotováno zcela z vlastních peněz, přičemž nabízeno je za dobrovolný peníz a to zcela jen na pokrytí nákladů, které prošly zdaněním. Čili se točí v kruhu a bez nároku na honorář těch, kteří ve volném čase tvoří něco - zcela zdarma.

Co tedy říci na závěr? Tiskový zákon jde zcela proti smyslu sdílení slova s veřejností skrze samizdatově vydávané periodikum, o němž se neví, zda jeho další číslo vůbec vyjde a pokud ano, tak ve velice nízkém nákladu. Tyto malé ostrůvky svobody a volného rozletu co se psaní a tvorby jako takové týče, jsou vhozeny do stejného pytle jako regionální deníky či celorepublikové magazíny, které vycházejí v obrovském nákladu za účelem zisku. Namísto toho, aby nízkonákladová periodika byla ošetřena například tím, že pokud by byl náklad do 25 kusů a šlo by o „komunitní tisk“, nevztahoval by se na jejich vydávání tiskový zákon. Či pouze něco z jeho bodů. Tím, že tomu tak není, je de facto zákonnou formou potlačeno něco, co tvoří zdravé jádro demokratické společnosti. A to je občanská angažovaná společnost. Ta by měla být vítaná v jakémkoli svém projevu, a ne jí hned v počátku strčit do úst roubík, zpřelámat pera, vypnout elektřinu a v „nejlepším případě“ ji takřkajíc „oflastrovat“. Bohužel, jsme toho svědky a ti, kteří považují šíření slova jako za určitý způsob života, si buď musí otevřít vlastní vydavatelství, nebo to zabalit, anebo být ilegální. Quo vademus?

Efko

CHLEBIČEK

Dle Gertraude Zandové je tato Bondyho automystifikace motivována snahou „vytvořit ve stylizované postavě Bondyho jako knížete básníku protipól k oficiální moci a s jeho pomocí sloužit pravdě.“ S touto tezí souvisí i fakt, že se postava Bondyho u obou autorů (u Bondyho i Hrabala) v tolika rysech shoduje a v podstatě tutéž postavu najdeme i v dílech dalších autorů (viz např. Vávrovo Snovidění, Pelcova kniha ...a bude hůř, v níž je řeč o „podivným bohu Bondym“, či Kozelkova kniha Život na Kdysissippi, v níž se postava Bondyho objevuje hned v několika povídkách – jedná se zde také o jakéhosi moudrého blázna, podivína věčně popíjejícího pivo, který je schopen měnit realitu v pološílené vidění). V komunistickém Československu v prostředí undergroundu se tak tato postava génia a „poloboha“ Bondyho vytvářela průběžně na různých místech, a v podstatě překračovala hranice literatury. To si uvědomoval i sám Bondy: „Kolem mne se vyskytovala vždycky celá spousta legend,“ zmiňuje ve své vzpomínkové knize Prvních deset let a dodává jeden příklad legendy, která o jeho osobě kolovala: „Po čase jsem se dozvěděl, že o mně koluje legenda, že jsem zabil svého nejlepšího přítele tím, že jsem ho shodil z

mostu do řeky.“

V kruzích undergroundu, mezi vyvrženci oficiální společnosti, se tak vyskytoval lehce zastřený obraz mytické postavy Egona Bondyho, který se objevoval tu v literatuře, tu v hospodských historkách, tu i ve skutečném světě. Některé rysy této legendární postavy měly reálnou předlohu ve Zbyňku Fišerovi (občanské jméno Egona Bondyho), jiné byly zcela vymyšlené, některé takřka nadpřirozené.

Legenda, jejíž základy vytvořil svými texty Hrabal a již rozvíjel také sám Bondy a mnozí další autoři, si tak do jisté míry v undergroundových kruzích začala žít svým vlastním životem. Jak poznamenal Dominik Mačas v článku představujícím rozhlasovou četbu autobiografických Prvních deset let, Bondyho čtenáře často napadne, že vlastně neví, co z toho nepřeborného množství historek „se tehdy skutečně stalo a co je součástí legendy, kterou autor sám přiživuje.“

Bondy se i díky této široce rozšířené legendě stal nejvýznamnějším představitelem a guruem českého undergroundu.

Jakub Marek

CHLEBIČEK

„No ne –' nezdržela se přece jenom sestřenka, ‚takhle jsem si vždycky představovala, že mohli hrát jen Plastikové na pohřbu Egona Bondyho!' ‚Nebylo to asi horší,' řekl A., ‚to si tedy musíme jít poslechnout zblízka.' Bylo neuvěřitelné, že to slyšeli, přesahovalo to vše, co si zatím jen dokázali představit. Byli zesláblí štěstím a prudce dýchali.“ (Egon Bondy: *Invalidní sourozenci*)

Dalším aspektem, v němž se Bondyho Bondy přibližuje Bondymu Hrabalovu, je určitá komičnost či tragikomičnost této postavy. Vedle určitého „sebezbožňování“ se zde vyskytuje i prvek tragiky, popis sebe sama jako outsidersa:

„Poté, co tato báseň vešla ve známost, zemřel básník na komplikace hemeroidů, jež si způsobil tím, že při zdravotním tělocviku usedl nevědomky v teplé cele na studený kámen. A tudíž několik dní nato musel být logicky i pohřben.“ (Egon Bondy: *Invalidní sourozenci*)

„Na stanu vlál velký transparent s nápisem 'U Bondyho fantazie'. Byl tam namalován tlustý Bondy, jak si v pivu smáčí vous.“ (Egon Bondy: *Invalidní sourozenci*)

Podobný prvek najdeme také v Bondyho pohádkách ze sedmdesátých let. V nich vystupuje postava čaroděje Bondyho, který neustále popíjí pivo a je prostředníkem mezi lidmi a malostranskými strašidly.

Nejen v umělecké literatuře ale Bondy dotváří mytologický obraz sebe sama. Také ve své biografické knize Prvních deset let Bondy hovoří o sobě jako o velikém básníkovi:

„Ano, nebyl bych to byl vydržel a na životě mi nezáleželo. To, že jsem vůbec vydržel, co jsem vydržel takto, bylo jen díky tomu, že jsem věděl, že jsem veliký básník – jeden z největších. Nikdy jsem na to ani na nic jiného nebyl nafoukaný – to mnozí potvrdí – ale byl jsem si vědom, co dělám a jakou to má cenu. Co jsem dělal a dělám, má svá měřítko samo v sobě, a i kdyby to všechno bylo zničeno, měl bych pocit

naplněného a dobře stráveného života.“ (Egon Bondy: *Prvních deset let*)

Neskromně zde také mj. hovoří o své básnické sbírce Totální realismus:

„Jak jsem to prožíval já, odráží nejlépe můj Totální realismus, první skutečné básně, které jsem napsal, – a rovnou výborné“ (Egon Bondy: *Prvních deset let*)

Obdobný motiv vyzdvihování sebe sama najdeme i v dokumentárním filmu *My žijeme v Praze...*, v němž Bondy prochází Prahou a vypráví o svých oblíbených místech:

„Jedna z těch děr, hned naproti, vede do Velkobaráčnické rychty, hospody, která je přímo kafkovská a nádherná a která se proslavila tím, že v ní se odehrává významná část Sklepní práce, která se stane jistě součástí povinné četby vašich vnuků.“ (Egon Bondy ve filmu *My žijeme v Praze...* – rež. T. Mazal a P. de Sax, 1985)

Místy hovoří o sobě, jako o velkém spisovateli, dokonce ve třetí osobě:

„Tenhle výtečník, to je pan Lopatka, známý otec ještě známějších dvou dcer, Veroniky a Markéty, jimž Bondy věnoval mnoho svých významných spisů, které zná dnes již předškolní mládež.“ (Egon Bondy ve filmu *My žijeme v Praze...* – rež. T. Mazal a P. de Sax, 1985)

Na základě výše zmíněných příkladů můžeme konstatovat, že literární Bondy, kterého prezentuje ve svých textech Bondy skutečný, se do značné míry shoduje s postavou Bondyho, již jsme sledovali u Hrabala. V obou případech se jedná o lehce komickou a groteskní postavičku s výraznými fyziognomickými rysy, často popíjející pivo. Oba Bondyové jsou na jednu stranu geniální a sebevědomí a na druhou stranu jsou také groteskními outsidersy. Bondyho stylizace vlastní postavy je proti té Hrabalově ještě více založena na prvku vyzdvihování sebe sama.

Motiv Bondyho jako génia a velikého básníka se zde zdá být základním stavebním kamenem této postavy.

OTAZNÍK ?

OBCHVÁCENÝ PELHŘIMOV

Je tomu už téměř sedm let, kdy jsme se mohli poprvé dočíst o plánovaném západním obchvatu, který má vést kolem Pelhřimova. Od té doby přišla jen hrstka odcitovaných a nekriticky psaných článků v místním deníku.

Avšak v současné době již probíhá počátek stavby obchvatu kolem obcí Ondřejov a Myslotín, který se má napojit na již hotový obchvat kolem obce Božejov. Pojdme si o něm říci pár informací. Ten má být součástí mezinárodního tahu E 551, který vede z Českých Budějovic do Humpolce. Budování celé stavby je zdůvodněno tím, že současná silnice v úseku Božejov a Pelhřimov je po mnoha stránkách nevyhovující. A to kvůli směrovým, výškovým a šířkovým parametrům silnice a rovněž kvůli negativním dopadům (hluk, výfukové plyny) na obyvatelstvo obcí. Toť oficiální zpráva formou letáku od ŘSD ČR. Můžeme ji ještě obohatit tvrzeními z řad obyvatel Ondřejova, že obchvatem by se radikálně snížila možnost ohrožení lidí projíždějícími vozidly. Jelikož úsek silnice vedoucí skrze obec je přehledný a rovný, automobily proto povětšinou nedodrží povolenou rychlost.

V oficiální zprávě se můžeme ještě dočíst, že „technické řešení stavby maximálně eliminuje všechny negativní účinky na životní prostředí.“ Rovněž tak celá „stavba silnice a související stavební objekty jsou situovány v převážném rozsahu mimo obytnou zástavbu ani se nedotýkají ojedinelých obytných budov.“ Dokument je volně k nahlédnutí na internetu (pokud zadáte – Obchvat

Ondřejov-Pelhřimov). Maximální eliminace negativních účinků na životní prostředí tedy v tomto případě znamená, že stavba projede jako nůž máslem malebnou krajinu plnou stromů, polnostmi, loukami čili takřkajíc „nedotčenou“ přírodou. Ta zase dostane na frak a zvěř bude mít zase proč skákat pod jedoucí kamiony vezoucí střežní zboží pro naši či cizí ekonomiku.

Plán ale nekončí u onoho ulevení těchto obcí. Ale chce západní cestou obchvátit samotný Pelhřimov. Výhody tohoto města, které mimo jiné dnes spočívají v tom, že člověk ujde pár metrů a dostane se do přírody, se stanou minulostí. Obchvaty tak postupně odřezávají Pelhřimov od lesů, luk a polí. I přes to, že budou pravděpodobně zhotoveny nějaké „mostíky“ pro pěší nebo pro zvěř. Ono plánované monstrum není pouze na určitý čas, ale napořád.

Zatímco lidé ve vesnicích Ondřejov, Ústrašín či dříve Božejov si od hluku odpočinou, část Pelhřimova si od něj rozhodně neodpočine. Plánovaný západní obchvat má totiž vést přes Starý Pelhřimov a pak prý i kolem sídliště Tábořská. Avšak to není podle posledních zpráv jisté. Vycházím totiž z volně stažitelné Předložky silnice I/34 Západní obchvat Pelhřimova z listopadu 2010. Nyní se ale ukazuje, že trasa by mohla vést i jinudy. Navíc podle informací Pelhřimovského deníku ze 4. 6. 2015 se ukazuje problematičnost celé stavby. A nezdá se, že plánovaný (už i schválený) most nad rybníkem Stráž nedaleko vodojemu tak úplně nespadá do původní koncepce obchvatu z roku 2010. Viz mapa.

OTAZNÍK ?

Je tedy velkou otázkou, zda vůbec platí tento plán, pokud ne, kolik tedy město utratilo peněz za plán z roku 2010, který by byl dnes úplně zbytečný? A konečně, pokud neplatí, kudy vlastně má vést onen západní obchvat? Co tedy platí a co ne?

Samozřejmě tu jsou mnohem důležitější otázky, které se týkají smyslu obchvatu, když v Pelhřimově doprava poklesla či zda se po jeho zbudování nestane z Pelhřimova město duchů, jelikož bude spíše objížděn než projížděn a konečně, zda vůbec městu stojí zničit část přírody, která k tomuto městu bytostně patří a za kterou lidé častokrát jezdili.

Závěrem lze akorát podotknout, že by měla být znovu prodiskutována celá stavba a celý záměr. Obávám se, že k tomu již nedojde, jelikož onen zmíněný most již prošel úspěšným hlasováním, avšak bez větších podrobností. Financovat ho bude

město, přičemž se vlastně neví, kolik bude stát. Jestli pět milionů nebo i více, osud ukáže. Pravděpodobně se můžeme těšit na to, že nad Stráží bude most, kolem Stráže obchvat, kolem sídliště Tábořská, kde si lidé mohou kromě přeplněných parkovišť a hluku aut a kamionů mířící k nedalekému Kauflandu, Penny Marketu, Lidlu, Sportissima či hluku z dopravy po již vybudovaném obchvatu směr Humpolec, „užít“ ještě další várku aut, motorek, kamionů z plánovaného západního obchvatu. A možná se lze těšit i na stížnosti, které přijdou až když bude stavba v plném provozu. Rovněž tak je možné i to, že se ztratí nějaká částka peněz někomu jen tak do kapsy. Ale co. Jak říká klasik: „Člověk si zvykne i na šibenici.“ Nebo snad ne?

Efko

CHLEBIČEK

BONDYHO BONDY

Minule jsme se na těchto stránkách našeho časopisu podívali na to, kterak Bohumil Hrabal „používal“ Egona Bondyho jako literární postavu. Pro úplnost je však nutno dodat, že totéž vlastně prováděl i samotný Bondy.

I ten tak přispěl k utváření své vlastní legendy, neboť on sám, jak poznamenala vídeňská bohemistka Gertraude Zandová, „kolem sebe šířil nimbus podivuhodnosti“. A nutno říci, že tak činil poměrně úspěšně: „Jakékoliv jeho veřejné vystoupení, rozhovor nebo kniha vyvolávají zvědavost a očekávání, s čím Egon Bondy, skvělý básník, prozaik a esejista, zase přijde,“ poznamenal trefně publicista Stanislav Škoda. Také Bondy tak v souvislosti s touto aurou, která jej obklopovala, ve své tvorbě využíval sám sebe jako literární postavu či jako motiv své poetiky.

V románu *Invalidní sourozenci* (dopsáno v únoru 1974), který se odehrává v daleké budoucnosti, rozvíjí Bondy vizi stále se prohlubujících problémů totalitní společnosti. Sám sebe v tomto románu vykresluje jako národního klasika uctívaného komunitou invalidních důchodců, která je zde paralelou k undergroundové kultuře socialistického Československa. Tito vydědění si často připomínají jeho myšlenky či recitují jeho básně. Spontánně si jej připomínají i ve zcela všedních situacích:

„Když se na obloze ukazovala první šed', zpívali naprosto nesladně bondyovskou ukolébavku ‚Ranní ptáče‘ a pustili se do posledních zásob pití, které si na chvíli šetřili.“
(Egon Bondy: Invalidní sourozenci)

Egon Bondy je pro invalidní důchodce zkrátka nepřekonatelným velikánem, největším básníkem a myslitelem, symbolem

odporu proti totalitě a po generace stále uctívaným zakladatelem jejich kultury. Výročí básníkovy pohřbu je pak pro tuto kulturu významným svátkem a příležitostí k uspořádání velkolepých oslav na jeho počest.

Bondy zde vystupuje také jako reprezentant dávných dob, ve kterých vznikaly stále ještě platné tradice a zvyklosti:

„Bylo by snad bývalo sice možné najmout si za tím účelem nákladní auto nebo autobus, ale tradice pocházející snad již z dob Egona Bondyho velela, aby se exponáty na místo výstavy dopravovaly ‚tajně!‘“
(Egon Bondy: Invalidní sourozenci)

Ve fikčním světě *Invalidních sourozenců* není invalidními důchodci uctíván až ex post. Bondy zde, jak můžeme vyčíst z jeho závěti, která je pro invalidní důchodce kultovním textem, vystupuje jako velikán, který už za svého života sám o sobě věděl, že skutečným velikánem je:

„Po dobu své existence byl jsem vám i vašim přátelům nepochybně vždy zdrojem poučení a srandy.“
(Egon Bondy: Invalidní sourozenci)

Nejsou to však jen invalidní sourozenci, v nichž se objevuje motiv Bondyho autostylizace do génia a velkého básníka. Obdobný princip můžeme najít i v jeho poezii:

„Protože jsem největší žijící básník
přemýšlel jsem o poesii
Jediným jejím měřítkem jsou vteřiny
jež strávím v bezmocnosti“
(Egon Bondy: Totální realismus)

Podobně jako u Hrabala, také v *Invalidních sourozencích* je postava Bondyho lehce mystická. Vše, co je s ním spojeno, je určitým způsobem zbožštěno a jeví se jako nadpozemské, přesahující všední realitu

Filosofie Učitelů

lidi z Schengenu, což dokazuje zajímavá statistika programu Erasmus+...
(pokračování příště...)

Autor článku přežil, žije nadále Brně, ještě nikdy nemusel na pracovní úřad, má za sebou první dva neúspěšné pracovní pohovory, po návratu do Čech vrátil mamince všechny peníze, opět studuje v Mejdle problémy současné filosofie, diplomku odevzdá až na podzim, našel si holku a omezil pití...

KOVÁŘ

Erasmus+

BACHA!

BACHA NA SNY DOCENTOVY

Titulovaní akademici se jak známo často stavějí do role objektivních soudců. Cynicky dávají ruce pryč od názorů ve svých textech. Jejich společenský status, totiž unese všechno. Nejnižší sklony jako machismus, xenofobie či homofobie mají status objektivních poznatků, a to právě tehdy, jsou-li podepsány odborníkem. A když se navíc jedná o jednoho z těch, kteří mají své odbornictví potvrzeno z oficiálních míst, pak se takové výroky musejí tesat do školních slabikářů. Docentovi vlhké sny se zkrátka odehrávají na Hradčanech.

Spojitost klamného argumentu a nejnižší tužby člověka už v mediálním světě nikoho nepřekvapí. Hejtování měšťáků mohlo uživit snad jen v předminulém století Bedřicha „Ukřižovaného Dionýsa“ Nietzscheho. To bychom ovšem nesměli mít na hradě Vepřovou hlavu, která opakovaným odmítnutím ověňčit profesurou některé akademiky, připomněla minimálně to, že k titulu nestačí jen vzdělání a badatelské pokroky. Miloš „Superholokaust“ Zeman zkrátka nejmenuje toho, kdo se dá vytěžit v mediálním kolečku ale pouze osoby transparentní (tedy průsvitné, jako želé). Freud by dodal, že samotné pomazání je aktem symbolického odejmutí Falu. Z tohoto pohledu se jedná o jakési reziduum tradičních kultur v české republikánské tradici. Rituální zbavení se jha pozemské tělesnosti dále titulovanému zpřístupňuje nejskrytější tajemství kultu. Jedině (symbolický?) eunuch může vykonávat správcovství kultu. S naším docentem se prostě po profesorské transsubstanciaci setkáváme napříště jen za výlohou knihkupectví: v podobě učebnice. Text nemající koule nemůže ublížit naší

mládeži a stává se vzorem. Jen jednou za čas někde mezi řádky, zbytečky jogínova ega vystoupí a to pak musí dostat řádně přes prsty. V tom zmíněném předminulém století se vůbec pořádnému Hejtu opravdu dařilo. Jeden z jeho klasiků Goethe, než se sám stal dvorním radou, přivedl na svět proslulý obraz milouneho pudlíka, který si začne vyžadovat tvoji pozornost a pak se změní v nemilosrdného Mefistu. Odtud ono rčení o jádru pudla. Bacha na ně! I taková tisíckrát doporučená, ohmataná a trpně přijímaná učebnice-profesor může něco vydávat. Každý se dnes zmiňuje o střetu kultur, evropských hodnotách a soužití s menšinami. Ty zase víš, že problémy mají lidi, co se věnují svému a nenechají se manipulovat ostatními. Prostě ti, kterým se pletou do života lidé s majetkem a mocí. Známi, kteří brigádnicili v kolbenkách v Anglii či ve Státech, vědí jaký je to makat a stejně být odstrkovaný, protože je z tebe cítit chudoba a to jen proto, že nemáš fotra s portmonkou za zády. Co tedy pořád s těmi kulturami, když je to jen o jednom?

Jako docela dobrý řešení se nabízí nějak zaměřit školskou výuku směrem větší toleranci. A sáhneš po manuálu pro začínající učitele s názvem Multikulturní výchova a začneš u známých, do kterých se místní náglové, co se vozí tátovou károu, nejčastěji střejí. Co máme dětem říci o Romech vážená učebnice-profesore? Začíná se zostra, rovnou dilema: buďto budeš jako učitel pokrytec a pravdu o soužití s Romy zastíráš anebo jim jí sdělíš.

Co to, co to a jaká je ta pravda? Namísto toho však, aby se sama přímo pokusila ony "problémy" formulovat, vystavět argumenty a navrhnout možné řešení, utíká se k obvyklé argumentační

BACHA!

zkratce. Připomeňme si, že co podepíše hlava pomazaná, to je objektivní a odborné. Učebnice-profesor pokračuje odkazem na "fundovanou", protože "vědeckou" a podržte se "seminární" práci "studenta FF UK". Student "Zilvar" podle ní přišel na "kořen problému", "přesně vystihl, proč dochází k internetnickým konfliktům" a kýžená vědeckost jeho analýz je navíc pojištěna neboť se "opírá o fundovanou vědeckou publikaci Romové v ČR (1999)". Pomazaný sestoupil mezi plebs a inspiroval se. Třikrát sláva!

Ale co z toho, jak zní onen problém? A tímto kořenem ze "seminární práce" o něž hodlá učebnice-profesor opřít úspěch svůj úspěch se stává... Napětí vrcholí. Hudba hraje tuš. Pionýři hrdě pochodují! Jde o informaci, že si Romové uchovali okruh "archetypů chování," který spojuje učebnice-profesor s tvrzením, že žijí "v maringotkách v okrajových částech měst a charakteristický je pro ně zvláštní konfliktní způsob soužití s majoritou."

Ajajaj, co že to? Co už jiného by musel být stereotyp, nežli toto? Není sociální vyloučení (okraje měst, maringotky, konflikty) spíše průvodním jevem nevhodného vztahu moci k nejchudším? Vždyť znáš různé alkáče nebo prostě lidi s temnou minulostí (vězení, dluhy, rodinné či profesní problémy), kteří zevlují kolem maringotek a překáží v MHD. Jaké pak romské archetypy chování? Jak reaguje nezaměstnaný či zchudlý Čech? Chlastá a zevluje. Sleduje jobs.cz a posílá stovky mailů. A když jako obvykle nikdo neodpovídá, tak zevluje a chlastá. Co s tím má k čertu společného kultura? Jediný, kdo si to nechce přiznat je mamánek v otcově káře. Nemělo by být spíše toto jádrem multikulturní výchovy nežli šíření stereotypů?!

BACHA

Filozofie Učitelů

na párty v prádelní místnosti. Stejnou univerzálií je i to, jak se život na koleji podepisuje na jeho aktérech. Během prvního měsíce zjistíte, že sdílíte jebáky na obličejích se všemi obyvateli napříč rasy a kultury. Můžete se to pokoušet svádět na polskou vodu (kterou považujete za o trochu menší zlo než vidinu návštěvy polské nemocnice: „než si nechat transfúzi, to radši přečtu celé dílo Oskara Nedbala“), ale ve skutečnosti je to dáno tvrdou řeholí studentů, kteří vydatně zásobují orgány polským pivem.

Hospody a české pivo

Pravým Čechům je ale kolej malá a musí utéct do hospody, do místa, kde mají točené pivo a může kouřit cigára společně se štamgasty (polsky se to poví „meble“ - nábytek). Poláci rádi pijou, problém je, že doma, za levno, ne v hospodách. Podle toho tady hospody vypadají. Není snadné ožrat se po brněnsku v hospodě, která je čistější a navoněnější než *Café Franz*. Navíc musíte najít hospodu, kde se dá i kouřit (zákaz kouření je poslední zoufalý pokus poláků o to, aby je zbytek Evropy bral jako civilizované, plnohodnotné členy *Evropské unie*). Tady v tom státě se prostě pije pivo z plechu a levná vodka s příchutí oříšků na koleji, na ulici, v podchodu, na hajzlech, před večerkou, u řeky, doma, to je jedno.

Brňák se ale neztratí. Za čas Vám servírují *Poutníka* (Ano, dovoz. Nedovází sem jen *Poutníka*, ale i *Holbu*, *Litovel*, *Plzeň*, *Svijany* – tolik o kvalitách polského piva.) hned po příchodu do hospody a když jim dáte spiklenecky ochutnat *Jindřichohradecký* rum z placatice, můžete se cítit skoro tak doma jako v *Mejde*.

Navíc skýtá hospoda má jednu obrovskou výhodu: sociální interakci s místními. Stačí přijít, vytáhnout *Kindle*, tabák a mluvit špatně polsky a je jasné, že máte o společnost postaráno. Poláci totiž i rádi mluví s cizinci. Zvýší si tím svůj sociální status mezi ostatními, kteří neovládají světové jazyky,

dozví se, o kolik líp je jinde než v Polsku a můžete Vás snadno stáhnout o černý *Javaanse Jongens*, který bez šmelení neseženou.

Jestliže máte zrovna vymyšlenou knihu, se zajímavý názvem, kterou jim tvrdíte, že na *Kindle* po šestém pivu zrovna čtete a třeba jste o tom navíc i sami přesvědčeni (*Willard Van Orman Quine: Ontological Relativity and Other Essays*), napomáháte budování polského stereotypu o nás, Čechích. „*Jesteś typowym Czechm: piwo, papierosy a edukacja*,” řekne vám jeden štamgast.

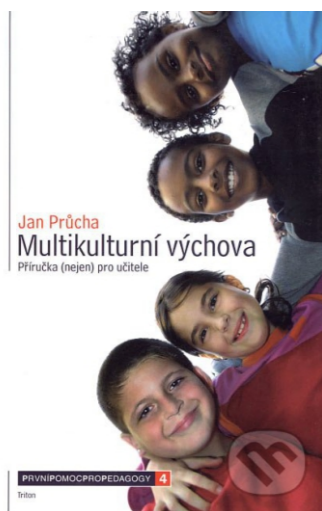
Kulturní konflikty

Asi hlavním přínosem výměnných pobytů je míšení kultur a zbavování se stereotypů. Zjistíte, že vaši vrstevníci ze všech států Evropy jsou vlastně stejní jak vy, poznáte rozdíly a poučíte se z nich – jsme sice rozdílní, ale všichni jsme obyvatelé *Evropské unie* a nositelé její kultury.

Občas se zeptáte studentů z jiných zemí, jak vysoké dostali stýpko. Vašich 1610 euro je docela směšných, ještě horší je, že Vám je pošlou se zpožděním a vy musíte po prvním týdnu volat domu mamince, aby vám poslala peníze na tu chvíli, než stýpko dojde, „*ta IKEA je tady v Polsku tak drahá, mami, ale pivo mají stejně drahé jako u nás*“. Prostě nevystačíte s 10 tisíci, které jste si během prázdnin zvládli našetřit (v *Laudry* občas zapomenou napsat čárku; na *Mejdlo* ale bacha)...

Jak si tedy vedete v porovnání s ostatními? Jak jsou na tom ostatní?

Bulhar? Kouří máčka a má iPhone, ale oba víte, jak na tom je blbě, je to jen Bulhar. Snad jediný člověk, ze kterého si tu můžete dělat srandu. Když se ho zeptáte: „*how to say grapes Bulgarian?*“ On odpoví „*hrozny*“. Na to odpovíte: „*in czech we say hrozny too. But you know where is difference? Our hrozny is in Central Europe, your in EAST Europe.*“ Všichni se smějí, vy nejvíc, ale v jádru víte, že na nikoho jiného si tenhle vtip nemůžete dovolit. Jediné co pomáhá je to, že Bulhar smutně přitaká. Jsme na tom podobně. Až na jeden rozdíl: sex je jen pro

KDO NESLAVÍ S NÁMI, SLAVÍ S PUTINEM

jistě nezbytné ke studiu textů moderní analytické filosofie.

Cesta do lepšího světa

Není snadné opustit Brno, před odjezdem musíte stihnout spoustu věcí. Ještě se projedete šalinou na černo, noční rozvoz nevynecháte, lahvič Starobrno na Moraváku („*To je nejlepší náměstí na světě, vole, to mi bude stejně chybět nejvíc!*“), Pomaláč, Prádlo, Mejdl, Traubka, Vegalite, večer dokonce pozdravíte staré známé v Dezertu.

7. září ráno se odjíždí a 275 km v dáli vás čeká lepší svět. Stýpko sice zatím nedošlo, ale právě pro tuhle příležitost jste si během léta našetřili skoro 10 tisíc a maminka říkala, že kdyby bylo nejhůř, stačí zavolat (což se stane už koncem října, protože nekvalitní a levné produkty Poláci posílají k nám, doma však jedí – a především pijí – za draho). Město, kam jedete, má přes 630 tisíc lidí („*Ty vole, dyť to jsou skoro dvě Brna!*“), je skoro tak hezké jako Brno a navíc tam teče pořádná řeka („*Svratka je to jediný, co odlišuje Brno od světových metropolí.*“).

Polsky sice neumíte ani slovo, ale učit se začnete hned za hranicemi, když vám průvodčí poví „*W Polsce nie wolno publicznie piwo pić.*“ Ale nakonec přimhouří oči pro bratry slovany – ostatně i on by rád pivo pil („*Poláci maj chlast v krvi, mám pocit, že v téhle zemi někomu mrdlo a udělal tu zákony jako v západní Evropě, mentalitu lidí, ale nezměníš,*“ provádí váš spolucestující hlubokou sociologickou studii vašich pámbíčkářských sousedů.). Je tedy hned jasné, že si budete se svými severními sousedy rozumět.

Zákaz veřejného pití, který znáte i z Moravák („*To je jen proto, abych mohl vyhazovat houmlesáky,*“ spiklenecky vám kdysi sdělil pochůzkář ve 4 ráno; připít si ale odmítl.), z počátku není problém, ale v určitou chvíli dojde policistům trpělivost (studenti *Erasmu+* mají v Polsku dobu hájení, kdy si vzájemně s policisty

nalhávají, že si nerozumíte) a vy musíte vylít půl plechovky piva před jejich očima do kanálu, což je plýtvání, ze kterého by *Národní agentura pro evropské vzdělávací programy* neměla radost.

Poláci mají Čechy opravdu rádi a taky jsou rádi, když jim Polsko pochválíte. „*Bardzo lubie Polska,*“ říkáte dvou třicetiletým polákům, kteří vás vezmou na stopa do kamionu, ti se upřímně diví, ale nakonec neprůstřelnou logikou dochází k závěru: „*tak to jsi tady krátce a ještě si nedostal do držky.*“ (A mají pravdu na držku dostanete před slavnou wroclawskou diskotékou *Alibi Club*) Nakonec ale svojí zemi vezmou na milost, protože polské šlapky jdou za 30 zlotých, o čemž si můžeme v Čechách jen nechat zdát.

Koleje

Život na kolejích je asi všude stejný. Je jedno jestli bydlíte na *Kounicových kolejích*, kde to máte kousek do *Altery*, *Máneskách* s legendárním *Zágrebem*, *Tvrdkách*, kde je poutní hospoda *Pomaláč*, nebo bydlíte na *Kredce*, 21patrovém paneláku na kraji *Wroclawi* s přilehlými studentskými diskotékami *Alibi Club*, *Grawitacja* a *McDonaldem*, který zajišťuje nezbytný přísun kvalitní potravy v uspěchaných dnech.

Společným jmenovatelem těchto míst je nedostatek vyžití a studenti, kteří čekají (často s plechovkami na pokoji) celý den na to, až se v klubech začnou motat vožralý holky s exotickou krví v žilách.

Párty na pokojích a spuštěný požární poplach patří ke každodenním kratochvílím a ranní vrstva vajglů, střepů a plechovek před kolejí dává tušit, že na těchto kolejích žije, oproti jiným wroclawským kolejím, elita, totiž ti, kteří dostali od *Evropské unie* tolik peněz, že střepy není možné nikdy odklidit.

Lesk a bída kolejí je jedna z věcí, která zřejmě patří mezi *kulturní univerzália*, stejně jako vrátne, snaha o propašování opilé holky na pokoj

Přes veškerou obskurnost internetového serveru Parlamentní listy občas není na škodu do jeho kalných vod „objektivního“ zpravodajství zabrousit - zvláště když slavíme sedmdesáté výročí konce druhé světové války. Nedávno jsme se dočetli následující:

„*Mimochodem — v jednom je současná situace užitečná: říkat obsazení Československa Rudou armádou v květnu 1945 osvobození, vyžaduje zavřít oči nad tím, co se dělo v následujících třech letech: posílení komunistů, podryvání demokracie a nakonec puč nastolující totalitu. Nešlo podle mě o žádné osvobození. Rudá armáda Československo dobyla. Jeden totalitní režim byl v krátké době nahrazen jiným. Osvobození se konalo v západní Evropě, kde naopak západní spojenci z diktatur udělali prosperující demokracie.*“

S několika úpravami a záměnou slůvek komunismus za imperialismus si není obtížné vzpomenout na rétoriku známých anonymních úvodníků Rudého práva, které v raných sedmdesátých letech emotivně – a zároveň předstíraně analyticky - vysvětlovaly, proč k nám vlastně ta vojska Varšavské smlouvy přijela a jaké „totality“ bychom zakusili, pokud by uvědomělí soudruzi v čele s Indrou, Biřákem a Husákem novodobé „osvoboditele“ nepozvali.

Autorem výše citovaného je Tomáš Klvaňa. Podle svých slov jeden z významných studentských vůdců Sametové revoluce (Pravda vítězí), později pracovník British American Tobacco v ČR (Tabák vítězí!), novinář, mluvčí bývalého prezidenta Václava Klause, oficiální lobbista ve věci umístění amerických radarů v Brdech, držitel doktorátů z amerických univerzit, přednášející na New York University v Praze, mediální teoretik, amatérský historik a ryzí demokrat. A v poslední době se angažovaně vyjadřuje i k „ruskému problému“:

nejenže za každým dubiskem vidí ruského agenta, samozřejmě bývalého kágébaka cvičeného Vladimírem Vladimirovičem, nýbrž nevědoucím čtenářům Parlamentních listů ozřejmuje, jak se to doopravdy mělo s tím koncem druhé války a nastolováním prosperujících demokracií (je pozoruhodné, že Klvaňovi nevadí, že v oněch „prosperujících demokraciích“ – například v NSR – až do konce šedesátých let zastávaly významné společenské a politické pozice bývalé špičky SS).

Je nabíledni, že se v souvislosti s tímto tématem se periodicky otvírají široké a vášnivé diskuse. Nemá příliš smysl zacházet do podrobností (pokud si tedy laskavý čtenář nechce přivodit psychickou újmu čtením různých „názorů“, „historických rešerší“ a nezpochybnitelných „pravd“), nicméně meritem problému se stává otázka, kdo koho vlastně osvobodil a za jakou cenu, respektive jestli o osvobození vlastně vůbec šlo – jinak řečeno, problémem je interpretace historických událostí. Na jedné straně vidíme zavilé obhájce americké armády (viz Klvaňa), kteří marginalizují roli Rudé armády, na druhé straně jsou zatvrzelí obhájci role Rudé armády (viz senátoři Doubrava a Veleba), kteří marginalizují vliv armád spojeneckých. Zdá se (a v tom samozřejmě hraje roli i současná geopolitická situace), že převaha je na straně „usáren“. Je to pochopitelné: stále působí dostředivá síla propagandy státního socialismu, která idealizovala ty „správné“ vojáky před těmi „špatnými“ a mnozí občané cítí povinnost napravit pokřivenou interpretaci historie, s kterou se potýkali jako studenti či občané systému reálného socialismu (vzpomeňme na legendární performanci Vlasty Parkanové na motiv písně Dobrý den majore Gagarine). Nicméně, ruku na srdce: není přeci jen dvacet pět let po revoluci (která přinesla i onu „svobodu slova“) zodpovědné sundat ideologické brýle, které zobrazují „realitu“ a „historii“ podle černobíle a před čtvrtstoletím

nastaveného klíče?

Filozof Hayden White, který se zabýval problémem historického zkoumání, upozorňuje na zdánlivě banální věc: historie se svou povahou více blíží literatuře než „tvrdé“ vědě, jakkoli je za ní konsensuálně považována (historie bývá často čestně vyjímána z diskurzu humanitních věd s odůvodněním, že pracuje s fakty – archivy, deníkovými a orálními dokumenty, archeologickými artefakty apod.). White netvrdí, že by snad historie jako obor byla zbytečná (analogicky si nikdo nemyslí, že literatura je zbytná), nicméně je přesvědčen, že i sebestrukturovanější historický příběh je stále pouhým příběhem, který se řídí pravidly literárního narativu – využívá synekdochu, ironii, metonymii nebo svůj příběh staví na půdorysu tragédie. Je tak (ne)vědomě konstruována a není záznamem faktů či faktem samotným, ale blíží se struktuře literárního díla, které je fikcí.

Pokud si dnes někdo vzpomene na to, že v padesátých a raných šedesátých letech si komunisté mohutně přisvojili Jana Husa a příběh husitů, aby demonstrovali, že už před staletími bylo husitské hnutí předvojem proletariátu (husité bojovali proti tehdejší buržoazii, církvi a šlechtě), mnozí si poklepou na čelo a prohlásí cosi o stupiditě tvůrců a naivitě čtenářů Zdeňka Nejedlého a diváků Vávrovy „husitské trilogie“. „Vždyť si to přece vymysleli“, vzbouří se. Pokud ovšem dnes Tomáš Klvaňa a jiní prohlásí, že nás v roce 1945 Sovětský

svaz obsadil a totalitarizoval (a to na tomto místě schválně vynecháváme věcné připomínky – např. že mnohé „totalitní“ praktiky v roce 1945 byly kontinuálním prodloužením právních předpisů druhé republiky, že mnohé „totalitní“ zákony – např. o znárodnování – byly legalizovány tehdy všeobecně akceptovaným Košickým programem), jedná se pouze o fakta a nic jiného než fakta a kdokoliv je zpochybňuje, je buď komunist, Putin, nebo obojí.

Můžeme si samozřejmě myslet, že Tomáš Klvaňa (a to samozřejmě platí i na ty, kteří konstruují zrcadlově opačný příběh o neposkvrněné Rudé armádě a marginalizují spojenecká vojska) je pouze naivním pisálkem, který ke své mediální roli přišel pochlebováním těm správným mocným, nicméně – i pro zachování kritického rozumu – je možná příhodnější si připustit, že je zcela svéprávným mýtovůrcem. A podobně jako agent Cooper tvrdí, že sovy nejsou tím, čím se zdají být, můžeme tvrdit, že fakta nejsou tím, čím se zdají být, ale slouží tomu, kdo je vyfabuluje do přesvědčivého příběhu. A proto se pana Klvaní ptejme: cui bono?

Dejť

Z BRNA MEZI ELITU

Studium na *FF MUNI* může sice trvat dlouho (a dokonce trvá), ale přece jen se blíží okamžik, kdy už se dál nedá bojovat s poplatky za studium a zdravotní pojištěním. Do toho musíte plánovat oslavu 27. narozenin, hledat brigádu a je také třeba psát diplomku: filosofie na zásadní spis pořád ještě čeká.

Mohlo by být i hůř – máte praxi jako číšník ve vesnické čtyřce a před lety jste neúspěšně studovali *Fakultu Informatiky*, takže umíte i něco praktického, ale idylka to tedy rozhodně není.

V tu chvíli ale člověku svitne: „*změním svůj život! Dostanu peníze od EU (kterou sice jako levicový intelektuál příliš nemusím, ale ...), vyjedu za Brno (i když nevím proč: Mejdl, Prádlo, Průmyslovka, Vegalite a Pomaláč tam jistě nejsou; a Starobrno už tuplem ne), budu mít důvod prodloužit studium o další semestr (protože při studiu v zahraničí prostě bádám o problémech současné filozofie nelze), naučím se světový jazyk („Polština je Češtině podobná, to bude snadno ...“) a připojím se k elitě národa (jen ti nejlepší z nejlepších si troufnou odjet do zahraničí, aby, slovy Johna Locka, viděli dále než dosáhne kouř z jejich komína)! Vyrazím na studijní pobyt ERASMUS+ do polské Wrocław!*“

Brno je sice jediné město na světě, které stojí za to ŽÍT, ale když se podíváte někam jinam, budete si ho pak více vážit a ono zase Vás – protože jste se vrátili.

Ne každý může být elita

Viděno z *Mejda*, kde se k odjezdu ve dvě ráno rozhodnete, je to skvělá úvaha. A lidé okolo vás v tom utvrdí. I když: „*budeš nám tu chybět*“, nechá se slyšet kamarád, který se těší, že dostojíte slibu a zamluvíte „salónek“ v *Pomaláci* k oslavě narozenin a zaplatíte při té příležitosti kolečko panáků ze svého. Vy však už myslíte na pitku na kolejích s inteligentními, krásnými a mladými Francouzky. „*Třeba si tam i najdu holku*“,

uzavřete debatu o své nové životní cestě, „*nebo aspoň zašukám*.“

Počáteční nadšení opadne druhý den ráno, kdy zjistíte, že vše může být ještě zmařeno tím, že by vás snad mezi vyjíždějící elitu nepřijali. To se ale nestane. Z *Katedry filozofie* se nikam příliš nevyjíždí, polské univerzity nepatří mezi světově vyhledávané *alma mater*, certifikát B2 z celouniverzitní angličtiny stačí a tvrzení, že ovládáte slovenštinu na úrovni rodilého mluvčího („*To přece Poláci nepoznají*“, říká kamarád, se kterým jedete hledat štěstí – ve dvou se mezi elitu dostanete snáz, a taky se nemusíte tolik bát, nemluvě o tom, že neradi pijete samotní) stvrzuje Vaši „*znalost několika světových jazyků*“ (což je známka elitářství), takže světlá budoucnost klepe na dveře.

Nakonec je nejtěžší přemoci kocovinu a vystát odpolední frontu na *Centru zahraničních studií* (kousek od kavárny *Podnebí*) s dokumenty k podpisu. Ostatní studenti ve frontě smrdí ambicemi (a přihlášky na anglické a francouzské vzdělávací instituce jejich sebevědomí stvrzují), z Vás, (také) členů elity národa, ale krásně voní pivo a cigára a doplňujete tak vhodně onu pestrost, která je pro mosty spojenou Evropu typická a kterou budete nyní spoluvytvářet. A tak se odměřenými pohledy úřednice nenecháte rozhodit: „*ty vole, ta moje **** je hrozně protivná*.“ „*Moje byla v pohodě, prej mám mít pořád tak dobrou náladu*“, říká Váš o poznání opilejší a žoviálnější kamarád.

A cože tedy budete za peníze evropských občanů studovat? Přestože jste ve svém motivačním dopisu nešetřili chválou na polskou školu logiky (jejíž sláva končí smrtí *Alfréda Tarského* roku 1983 v americkém *Berkeley*), nezbude vám, než se zařadit mezi humanitní studenty celé sjednocené Evropy a těšit se na *Sex and gender in Antiquity a Polish Language Course* – znalosti z takových předmětů budou